

det overhovedet var muligt, og jeg sagde i Slutningen af min Tale, at jeg henvendte mig derfor ikke til et enkelt Parti, jeg kunde, som sagt, tænke mig ikke alene, at to Partier muligvis kunde komme til at samarbejde om de fleste af Lovforslagene, men at der maaske var en Mulighed for, at vi kunde komme ind paa en bredere Front. Jeg havde virkelig den Tro den Gang, at den Katastrofe, der havde ramt det radikale Parti ved Valgene i 1920, dog maaske kunde medføre, at de Radikale vilde orientere sig i en noget anden Retning, at de ikke stadig vilde følge Socialdemokratiet, men at de kunde tænke sig et Samarbejde til en anden Side i alt Fald om forskellige af Lovforslagene. Men de to Aar, der er gaaet, har jo vist, at Partiet det radikale Venstre har indtaget Standpunkter, som maatte gøre et Samarbejde med os om de allerfleste af Lovforslagene umuligt. Jeg skal naturligvis ikke komme ind paa her at opremse alle de forskellige Lovforslag, som vi har haft til Behandling, baade Lovforslag af social Natur og andre, men der er stadig stillet Krav, som vi efter vor Formening under den eksisterende økonomiske Situation ikke kunde være med til. Vi har den Anskuelse, at den økonomiske Spændvidde ikke kan taale mere. (Rode: Men Kaserer?). Ja, det ærede Medlem Hr. Rode kommer stadig ind paa Kasererne; det Spørgsmaal kommer vi til at behandle om kort Tid, og jeg har gjort det ærede Medlem opmærksom paa, at de er et Led i hele den samlede Forsvarsplan, og naar det ærede Medlem saa sammenligner de Tal, vi havde paa Statsregnskabet for 1921—22 — vi behøver ikke at gaa tilbage til det ærede Medlems Regeringstid, saa bliver det meget værre —, med de Tal, der findes paa Finanslovsforslaget for 1923—24, vil det ærede Medlem ikke kunne komme udenom, at der er sket en meget betydelig Besparelse her. Der er med Hensyn til de mange forskellige Lovforslag baade af den ene og den anden Art naturligvis Grænser for vor økonomiske Bæreevne, og derfor har det været en Umulighed at imødekomme de Krav, som er fremkommet fra det radikale Venstres Side. Det er derimod gentagende udtalt, at det konservative Folkeparti stillede sig forstaaende med Hensyn til de fleste af Lovforslagene, saaledes at man til syvende og sidst har kunnet naa til et fælles Syn og i Fællesskab har kunnet vedtage de store Love, som vi fik særlig i den sidste Rigsdagssamling. Jeg ser det

fremdeles som den største Opgave, vi har liggende for os, at naa til en Konsolidering af vore Finanser. Denne Opgave er nemlig ikke løst endnu; med de svigtende Indtægter ude i Erhvervslivet kæmper vi stadig med store Vanskeligheder. Dette er efter min Mening det principale i Øjeblikkets Politik, og alt andet er sekundært i Forhold dertil, og derfor vilde jeg ogsaa tro, at man fremdeles, baade fra Venstres og fra det konservative Folkepartis Side, i Ro kan overveje de forskellige Spørgsmaal, som endnu er fremme, med det Formaal for Øje at opnaa den fulde Konsolidering af vore Finanser. Det er allerede afgjort, at det er den vigtigste Sag, vi overhovedet har at beskæftige os med. Vi er inde i en vanskelig Tid med svigtende Indtægter rundt omkring, og jeg mener, vi skal vogte os for, at vi ikke kommer ud i fuldstændig Kaos og Opløsning.

Jeg erindrere en Udtalelse af det ærede Medlem Hr. Slengerik for nogle faa Dage siden. Han var bekymret, den gamle Radikaler, ved Udsigten til, at Samarbejdet med Socialdemokratiet maaske skulde bryde. Jeg er sikker paa, at det vilde være en inderlig Sorg for det ærede Medlem, om det virkelig skulde ske. Han holdt en stor Formaningstale til Tinget og naturligvis særlig henvendt til de Radikale og Socialdemokraterne og sagde: Naar de Radikale vil til Kalundborg, det ærede Medlem Hr. Rodes Hovedsæde, og Socialdemokraterne til Køge om ad Roskilde, hvad er der saa dog i Vejen for, at de to Partier kan følges ad til Roskilde? Men synes det ærede Medlem saa ikke, at der ogsaa var Grund til, at de to andre Partier, som nu har arbejdet sammen et Par Aar, for at bruge det ærede Medlems Lignelse, fremdeles maa være paa Sporet for at hindre et Skinnebrud, for ellers gaar hele Toget i Grøften. Vi maa se paa, hvad der er det principale i den politiske Situation, og hvad der kun er af sekundær Betydning, og jeg vil da haabe, at vi stadig maa være saa fornuftige at indse, at fremdeles endnu et Stykke Tid i hvert Fald er Finanserne det, der overskygger alt andet.

Jeg frygter for, at den nuværende Valglov efterhaanden vil kunne føre til Forvirring og Splittelse. Vi har ikke noget imod at bevare Forholdstalsvalgmaaden, absolut ikke, men jeg mener, at den nuværende Valglov ikke lægger Spor af Baand paa eller vil kunne hindre alt for stærke Separatisttilbøjeligheder, og jeg er tilbøjelig til at tro, at det i nogen Grad kan udarte, og det vil efter min Mening absolut